

men de hævdede, at de tillige maatte have Lov til at købe paa egen Haand. Og Statsbanerne maatte naturligvis bevare en saadan Frihed, for hvis Statsbaneledelsen skal have Ansvaret for Statsbanedriftens Opretholdelse, kan den ikke være bundet i sine Dispositioner gennem et Fællesudvalg til Indkøb af amerikanske Kul. Statsbanerne kunde deltage i disse Fællesindkøb, forsaavidt de havde Ønske om og Interesse i at gøre det; men de kunde ikke være bundne af Fællesindkøbene, thi saa maatte Ansvaret for Statsbanedriftens Opretholdelse gaa fra Statsbaneledelsen over til dette Udvalg, og det var dog vist ikke Meningen. Dette til Berigtigelse af dette Forhold; og naar det derefter ligeledes hedder, at Udvalgets Medlemmer sad og ikke vidste Besked om Statsbanernes Kulindkøb undtagen Direktør Helper, vil man efter det, jeg allerede har udtalt, vide, at det er urigtigt, idet der var givet Oplysning om, at der var købt store Kvanta af Statsbanerne.

Paa Mødet blev man — om det var den 30. Juni eller 5. Juli, husker jeg ikke, men det er ogsaa ligegyldigt — enig om at skaffe Oplysninger om, hvor store Kvanta af Kul man havde liggende, og disse Oplysninger kom ind til Udvalget til Mødet den 19. Juli; de blev da forelagt i Mødet af Lederen af Udvalget, nemlig Sekretæren i Kulfordelingsudvalget Hr. Cock-Clausen, og det blev altsaa oplyst, at Statsbanerne paa det daværende Tidspunkt — den 19. Juli — havde købt 390 000 Tons Kul. Nu skulde man jo tro, at denne Meddelelse forskrækkede Udvalget, saaledes at der fra dettes Side rettedes Bebrejdelser mod Statsbanerne, fordi de havde købt saa store Kvanta. Men der var ikke eet af Udvalgets Medlemmer, der rettede nogen Bebrejdelse mod Statsbanerne for disse Kulindkøb. Tværtimod blev der fra Hr. Cock-Clausens Side udtalt en Anerkendelse af, at Statsbanerne havde sørget for at sikre sig gode Kulbeholdninger. Det er det virkelige Forhold vedrørende dette. Jeg tror altsaa ikke, at det er rigtigt, naar man nu kommer og vil være bagklog paa disse Omraader; det er klart, at ingen følte sig entrüstet over disse 390 000 Tons, som da var købt, og derfor var der ingen, der fraraadede, at yderligere Køb maatte foretages. Man gik netop til at anmode Hr. Valentinus om at skaffe Tilbud paa et Kvantum af 100 000 Tons, hvad han ogsaa gjorde; da dette Tilbud kom frem for Udvalget, var det for øvrigt

til Behandling i to Møder, først den 26. August og derefter den 31. August, og ved dette sidste Møde blev man enig om, at man ikke kunde gaa ind paa dette Tilbud, fordi man mente, det var for dyrt. Den eneste, der mente, at det ikke var for dyrt, var Repræsentanten for Kommunernes Kulkontor; han mente, at man skulde tage imod dette Tilbud, da Kommunernes Kulkontor havde betalt betydeligt højere Priser for Kul end det Tilbud, der her forelaa.

Der er dog en Ting endnu, som jeg gerne vil pege paa, nemlig en Henvendelse fra Offentligheden, som nødvendigvis maatte faa Indflydelse paa, at man fra Statsinstitutionens Side maatte gøre alt, hvad man kunde, for at sikre sig saa store Kvanta Kul som muligt. Jeg sigter her til den Henvendelse, som i Begyndelsen af Juli Maaned blev rettet fra Industriraadet til Indenrigsministeriet om Nedsættelse af en Brændselskommission. Den findes i „Tidsskrift for Industri“ af 15. Juli, og jeg skal citere blot Indledningen af den. Den lyder saaledes: „Til Indenrigsministeriet. Ingen Side under de af Verdenskrigen skabte Situationer har Spørgsmaalet om Landets Forsyning med de nødvendigste Brændselsmidler udefra ligget vanskeligere end nu. Det vil være unødvendigt at trække Liniere op for, hvor fortvivlede Udsigterne er til at faa tilført Landet det nødtørftigste Brændsel udefra; selv om de større Forbrugergrupper — derunder Industrien — naturligvis vil bestræbe sig for i videste Udstrækning at efterkomme Statens Kulfordelingsudvalgs Henstilling om at foretage betydelige oversøiske Indkøb af Kul, tør man dog ikke — bl. a. som Følge af Tonnageknaphed — regne med at faa alle de indkøbte Partier frem.“ Saa alvorligt saa Industriraadet paa Stillingen midt i Juli Maaned, da Statsbanerne havde indkøbt den store Hovedpart af sine Kul. Ogsaa fra den Side har der saaledes i meget høj Grad været Opfordring fremme om at skaffe sig den nødvendige Reservebeholdning.

Alt maatte derfor opfordre til, at man forsynede sig saa godt som muligt. Som Forholdene har udviklet sig, maa vi selvfølgelig alle sammen nu sige, at det er beklageligt, at Statsbanerne nu ligger med en forholdsvis stor og dyr Kulbeholdning. Men det var den Gang ikke til at forudse af nogen, hvorledes Forholdene vilde udvikle sig. Dispositionerne maatte træffes saaledes, at Statsbanerne kunde have nogenlunde Sikkerhed for at kunne opretholde Driften,